

δόγματα ἦναι μία ἀπάτη τῆς φαντασίας; Λύ. Ἡ πίσις δὲν ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν περισσότερα. "Ὅχι μόνον δὲν διορίζει εἰς τὸν ἄνθρωπον καμμίαν θυσίαν, διὰ τὴν ὁποίαν δύναται νὰ θρηνησῇ, ἀλλ' ἔτι ἐκχέει εἰς τὰ χρέη του μυστηριώδες θέλγητρον, προμηθεύουσα εἰς αὐτὸν δύο κέρδη ἀτίμητα, εἰρήνην βαθεῖαν ἐπὶ ζωῆς, καὶ γλυκεῖαν ἐλπίδα κατὰ τὴν σιγμὴν τῆς ἐκδημίας του (1).

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Π'.

Ἀκολου τῆς Βιβλιοθήκης. — Ἡ ποιήσεις.

Σ. α'. Ὡδῆγησα εἰς τοῦ Εὐκλείδου τὸν νέον Λύσιν, υἱὸν τοῦ Ἀπολλοδώρου, εἰσῆλθομεν εἰς μέρος τι τῆς Βιβλιοθήκης, ὅπου περιεῖχε τὰ συγγράμματα τῆς ποιήσεως, καὶ ἠθικῆς· τὰ μὲν πρῶτα ἦσαν πολυάριθμα, τὰ δὲ δεύτερα ὀλιγάριθμα. Ὁ Λύσις ἔμεινεν ἔκθαμβος δι' αὐτὴν τὴν ἀσυμμετρίαν, καὶ ὁ Εὐκλείδης, διὰ νὰ λύσῃ τὴν ἀπορίαν του, ὀλίγα βιβλία, τῷ εἶπε, χρειάζονται, διὰ νὰ διδάσκωσι τὸν ἄνθρωπον, καὶ πολλὰ διὰ νὰ τὸν ἠδύνωσι. Τὰ χρέη μας εἶναι περιορισμένα, αἱ ἠδοναὶ ὅμως τῆς καρδίας, καὶ τοῦ νοῦς εἶναι ἀπεριόριστοι. Ἡ φαντασία, ἥτις γίνεται εἰς αὐτὰ τροφὸς, εἶναι τόσον ἐλευθέρως, ὅσον καὶ καρποφόρος, ἐν ᾧ ὁ λόγος, πτωχὸς, καὶ φειδωλὸς μόλις συγκοινωνεῖ εἰς ἡμᾶς ἀσθενῆτινα φῶτα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἀνάγκην. Καὶ ἐπειδὴ ἐνεργοῦμεν περισσότερον, ἀπὸ τὰ αἰσθητήριά μας συρόμενοι, ἢ ἀπὸ τὰς μελέτας, τὰ δῶρα τῆς φαντασίας θέλουσιν ἔχει πάντοτε περισσότερα δι' ἡμᾶς θέλγητρα, ἢ αἱ συμβουλαὶ τοῦ ἀντιζήλου τῆς λογικῆς. Αὕτη ἡ λαμπρά

(1) Πλά. εἰς Φαιδ. §. 91, καὶ 114.

δύναμις ἀσχολεῖται ἥττον εἰς τὸ πραγματιῶδες, ἢ εἰς τὸ δυνατόν, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀπ' αὐτὸ περισσοτέραν ἔκτασιν. Πολλὰκις ἔτι προτιμᾷ καὶ ἀπὸ τὸ δυνατόν τὰς μυθοπλασίας, εἰς τὰς ὁποίας δὲν δύναται τις νὰ ζήσῃ ὄρια. Ἡ φωνή της κατοικεῖ τὰς ἐρημίας, ἐμψυχώνει τὰ ἀναισθητότερα ὄντα, μεταφέρει ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο ὑποκείμενον τὰς ποιότητες, καὶ τὰ χρώματα, τὰ ὁποία χρησιμεύουσι νὰ τὰ διακρίνωσι, καὶ διὰ τινος ἀκολουθίας μεταμορφώσεων μᾶς ἔλκει εἰς τὴν κατοικίαν τῶν γοπτευμάτων, εἰς ἐκεῖνον λέγω τὸν κόσμον τῆς φαντασίας, ἔνθα οἱ ποιηταὶ ἀλησμονοῦντες τὴν γῆν, καὶ παλλακίς τὸν ἴδιον ἑαυτὸν τους, ἔχουσιν εἰς τὸ ἐξῆς ἀνταπόκρισιν μὲ νοητὰ ὑπερτέρας τινὸς τάξεως.

§. β'. Ἐκεῖ δρέπονται τὰ ἄνθη ἀπὸ τὸν λειμῶνα τῶν μουσῶν (1), διὰ νὰ πλέκωσι μὲ αὐτὰ τοὺς σίχους των. Ἐκεῖ οἱ ἦσυχτοι ρύακες προχέουσι τοὺς κρουνοὺς τοῦ γάλακτος, καὶ μέλιτος (2). Ἐκεῖ ὁ Ἀπόλλων, κατερχόμενος ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, ἐγχειρίζει εἰς αὐτοὺς τὴν λύραν του (3). Ἐκεῖ Ζεὺς τίς ἐπίπνοια, σβύνουσα ἐξ ἀπροόπτου τὴν θρυαλλίδα τοῦ λογικοῦ των, ἀνάπτει εἰς αὐτοὺς τοὺς ἄνθρακας τῆς ἐκστάσεως, καὶ τοὺς βιάζει νὰ ὁμιλῶσι τῶν θεῶν τὴν διάλεκτον, τῶν ὁποίων εἰς τὸ ἐξῆς εἶναι ὄργανα (4). Βλέπεις, ἐπέφερεν ὁ Εὐκλείδης, ὅτι δανείζομαι τοὺς λόγους τοῦ Πλάτωνος. Συχνὰ ἐπερίπαιζεν ἐκείνους τοὺς ποιητὰς, οἳ τινες παραπονοῦνται μὲ τὴν ψυχρότητα διὰ τὸ πῦρ, ὅπου ἐσωτερικῶς τοὺς κατεφλόγιζεν. Ἄλλ' εἶναι παρ' αὐτοῖς τινες, οἳ ὁποῖοι τρώντι σύρονται ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ἐνθουσιασμόν, τὸν ὁποῖον ὀνομάζουσι θεῖαν ἐπίπνοιαν, ἢ ὄρμην ποιητικὴν (5). Αἰσχύλος, Πίνδαρος, καὶ ὅλοι οἱ ἡμέτεροι μεγάλοι ποιηταὶ τὸν ἠσθάνοντο· ἐπειδὴ καὶ βασιλεύει ἔτι

(1) Πλάτ. Ἰων. § 534. (2) αὐτ. (3) Πινδ. Πύθ. α'. στ. α'. (4) Πλάτ. αὐτ. (5) ὁ αὐτ. εἰς Φαῖδρ. 245. εἰς Δημοκ. παρὰ Κικέρ. περὶ ῥητ. 46.

εἰς τὰ συγγράμματά των. Τί λέγω; Ὁ Δημοσθένης εἰς τὸ βήμα, οἱ κατὰ μέρος εἰς τὰς συναναστροφὰς μᾶς κάμνουσι καθ' ἑκάστην νὰ τὸν αἰσθανώμεθα. Ὁ ἴδιος ἔχε νὰ περιγράψῃς ἀλλοιώσεις, ἢ δυσυχίας τινὸς ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ πάθη, τὰ ὁποῖα, ἀφ' οὗ φθάσωσιν εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν, δὲν ἀφίνουσι πλέον εἰς τὴν ψυχὴν κἀνὲν ἐλευθερίας αἰσθημα· τότε ἀσραπαὶ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐξέρχονται, ἢ βέλη πεπυρακτωμένα ἀπὸ τὸ σῶμα σου ἐκπορεύονται, καὶ αἱ συνεχεῖς ἀποπλανήσεις μέλλουσι νὰ νομίζωνται, ὡς εἰσβολαὶ εἰς τὴν μανίαν, ἢ εἰς τὴν παραφροσύνην. Μὲ ὅλον τοῦτο ὑπήκουσας μόνον εἰς τὴν φωνὴν τῆς φύσεως. Ἡ ζέσις αὕτη, ἣτις πρέπει νὰ ἐμψυχώνει ὅλα τοῦ νοῦς τὰ γεννήματα, ἀνακαλύπτεται εἰς τὴν ποίησιν (1) μὲ περισσοτέραν, ἢ ὀλιγωτέραν ἐπίτασιν, καθ' ὅσον ἡ ὕλη ἀπαιτεῖ μᾶλλον, ἢ ἥττον κίνησιν, καὶ καθ' ὅσον ὁ ποιητὴς ἔχει τὸ χάρισμα ὑψηλόν, τὸ ὁποῖον εὐμαρῶς συμμορφοῦται μὲ τῶν παθῶν τὰ ιδιώματα, ἢ καθ' ὅσον ἐκεῖνο τὸ λεπτὸν αἰσθημα, ὅπου ἐξαίφνης ἀνάπτει εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ μεταδίδεται τάχις εἰς τὰς ἐδικὰς μας (2). Τὰ δύο αὐτὰ προτερήματα δὲν συνέρχονται πάντοτε εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον. Εἰς τὰς Συρακούσας ἐγνώρισα ποιητὴν, ὅτι ποτὲ δὲν ἐσιχούργει ἄρις, πάρεξ ὅταν ὀρμητικὸς τις ἐνθουσιασμὸς τὸν ἔβαλλεν ἔξω τοῦ ἑαυτοῦ του (3).

§. γ. Τότε ὁ Λύσις ἠρώτησέ τινα προβλήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ κρίνῃ κἀνεὶς ἀπὸ τὰς ἀποκρίσεις τοῦ Εὐκλείδου. Ἡ ποίησις, μᾶς εἶπεν οὗτος, ἔχει περίπατον, καὶ διάλεκτον ἰδιαίτερα· εἰς τὴν ἐποποιῖαν, καὶ τραγωδίαν μιμεῖται μεγάλην πράξιν, τῆς ὁποίας δένει ὅλα τὰ μέρη κατὰ τὴν θέλησίν της, μεταβάλλουσα τὰ ἐγνωσμένα ἔργα, καὶ προσθέ-

(1) Cicero. tuscul. 1, 1. c. 26. id. ad quint. 1. 3. epist. 4. p. 87. (2) Ἄρις. περὶ ποιητ. κεφ. 15. (3) ὁ αὐτ. προβλ. §. 817.

τουςα εἰς αὐτὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα αὐξάνουσι τὴν προσοχὴν, ἐνίοτε μὲν τὰ ὑψώματα μεθυσματα· καὶ ἐπεισόδια, ἄλλοτε δὲ παρενεῖρει εἰς αὐτὰ διάφορα ἀφηγήσεως θέλγητρα, ἢ κάλλος ἐννοιῶν, καὶ αἰσθημάτων. Πολλάκις ὁ μῦθος, δηλ. ὁ τρόπος τοῦ διαθέσει τὴν πράξιν (1) ἀπαιτεῖ περισσοτέρους πόνους, καὶ προξερῆ εἰς τὸν ποιητὴν περισσοτέραν τιμὴν ἀπὸ τὴν ἰδίαν τῶν ἔργων σύνθεσιν (2). Τὰ ἄλλα εἶδη τῆς ποιήσεως δὲν ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ αὐτὸν τόσον δυσχερῆ διασκευὴν. Μὲ ὅλον τοῦτο πάντοτε χρεωσθεὶς νὰ δεικνύῃ εἶδος ἐφευρέσεως, νὰ δίδῃ διὰ νέων μυθοπλασιῶν ζωηρότητα εἰς πᾶν ὅ,τι κινεῖ τὴν καρδίαν μας, νὰ μᾶς διαπερᾶ ἀπὸ τὴν φλόγα, καὶ νὰ μὴν ἀλησμονῆ ποτὲ, ὅτι, κατὰ τὸν Σιμωνίδην (3), ἡ ποίησις εἶναι ὁμιλοῦσα ζωγραφία, καθὼς ἡ ζωγραφία εἶναι σιωπῶσα ποίησις. Ἐντεῦθεν συνάγεται ὅτι μόνοι οἱ σίχοι δὲν συζηνοῦσι τὴν ἀξίαν τοῦ ποιητοῦ. Ἡ ἱστορία τοῦ Ἡροδότου, καὶ τσθῆ εἰς μέτρα, οὐδὲν ἥττον ἱστορία πάλιν μένει (4)· ἐπειδὴ κανεὶς δὲν εὕρισκει εἰς αὐτὴν μήτε μῦθον, μήτε μυθοπλασίαν (5). Συνάγεται ἔτι, ὅτι δὲν χρεωσθεὶς κανεὶς νὰ βλέπῃ μεταξὺ τῶν γεννημάτων τῆς ποιήσεως συνερῥαμμένας γνώμας τοῦ Θεόγνιδος, καὶ Φωκυλίδου, κτλ. μήτε ἔτι τὰ συστήματα τοῦ Παρμενίδου, καὶ Ἐμποδοκλέους περὶ τῆς φύσεως (6), καὶ οἱ δύο οὗτοι ἐνέσπειραν ἐνίοτε εἰς τὰ συγγράμματά των περιγραφὰς λαμπρὰς (7), καὶ ἀλληγορίας μετ' ἀγχίνοισιν (8).

§. δ'. Εἶπον ὅτι ἡ ποίησις ἔχει διάλεκτον ἰδιάζουσαν. Εἰς τὰς γινομένας μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς πεζῆς διανομὰς τοῦ πλούτου τῶν λέξεων, ἐσυμφώνησε νὰ φαίνηται μετ' ἀλλωπισμὸν πλουσιώτατον, ἢ τοῦλάχισον γλαφυρώτατον, καὶ ἐνεχείρισαν εἰς τὰς χεῖ-

(1) Ὁ αὐτ. ποιη. κεφ. 5. (2) αὐτ. 9. (3) Πλούτ. ποιημ. ἀκού. §. 17. Voss. de art. poet. nat. p. 5. (4) Ἄριστ. ποιη. 9. (5) Πλάτ. Φαῖδ. 61. (6) Ἄριστ. αὐτ. α'. Πλούτ. αὐτ. 16. (7) Ἄριστ. παρὰ Δασκ. η'. §. 57. Ἐμπεδ. παρὰ Πλούτ. περὶ τοῦ δεῖ, δανεί. 830. Σέξ. ἔμπ. κατὰ λογ. 5. §. 396. (8) αὐτ.

ράς της ὅλα τῆς φύσεως τὰ χρώματα, ὑποχρεώνοντές την νὰ τὰ μεταχειρίζηται ἀκαταπαύτως, καὶ ὑποσχόμενοι εἰς αὐτὴν συγγνώμην, κὰν ἤθελεν ἐργάζηται εἰς αὐτὰ κατὰχρησιν. Ὑπέταξεν εἰς τὴν δεσποτείαν της πολλὰς λέξεις ἀπηγορευμένας εἰς τὴν πεζὴν, καὶ ἐτόλμησεν ἄλλας μὲν νὰ ἐκτείνῃ, ἄλλας δὲ νὰ συσέλλῃ, ἢ διὰ προσθήκης, ἢ διὰ ἀφαιρέσεως σιχαίου, ἢ συλλαβῆς. Ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ παράγῃ νέας (1), καὶ τὸ προνόμιον σχεδὸν ἀπόλυτον νὰ μεταχειρίζηται τὰς μὴ οὔσας πλέον ἐν χρήσει, ἢ τὰς οὔσας ἐν χρήσει εἰς ξένον τόπον (2), νὰ συμπλέκῃ πολλὰς εἰς μίαν μόνην (3), νὰ τὰς διαθέτῃ εἰς τάξιν μέχρι τότε ἄγνωσον (4), καὶ νὰ λαμβάνῃ ὅλας τὰς ἐλευθερίας, ὅσαι διακρίνουσι τὴν ποιητικὴν φράσιν ἀπὸ τὴν συνειθισμένην διάλεκτον. Αἱ χαρισθεῖσαι εὐκολίαι εἰς τὴν ἀγχίνοϊαν ἐφαπλοῦνται εἰς ὅλα τὰ ὄργανα, τὰ ὅποια βοηθοῦσι τὰς πράξεις της. Ἐντεῦθεν ἐκείναι αἱ πολυάριθμοι μορφαί, τὰς ὁποίας οὐ σίχοι, εἰδέχθησαν ἀπὸ τὰς χεῖράς της, καὶ ὅλαι ἔχουσι χαρακτῆρα παρὰ τῆς φύσεως ἐνδεικνύμενον. Οἱ Ἡρωϊκοὶ σίχοι βαδίζουσι μὲ ἐπιδεικτικὴν μεγαλοπρέπειαν, ὅθεν διωρίσθησαν εἰς τὴν ἐποποιῖαν. Ὁ Ἰαμβος ἀνήκει πολλάκις εἰς τὴν συνομιλίαν, καὶ ἡ δραματικὴ ποίησις τὸν μεταχειρίζεται μὲ ἔκβασιν. Ἄλλα εἶδη ἀνήκουσι κάλλιον εἰς ἄσματα, τὰ ὅποια συνοδεύονται μὲ ὀρχήσεις (5). Προσαρμόζονται ἀπόνως εἰς ᾠδὰς καὶ ὕμνους. Τοιοῦτοτρόπως οἱ ποιηταὶ ἐπαλλαπλασίασαν τοὺς τρόπους τοῦ ἀρέσκειν.

§. ε'. Ὁ Εὐκλείδης, ἀφ' οὗ ἐτελείωσε τὸν λόγον του ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς τὰ ποιήματα, ὅσα ἐφάνησαν κατὰ διαφόρους καιροὺς μὲ τὰ ὀνόματα τοῦ Ὀρφείου, Μουσαίου, Θαμύριδος (6),

(1) Ἀ'ρις. αὐτ. κα'. (2) αὐτ. κβ'. (3) αὐτ. κ'. (4) αὐτ. κβ'. (5) αὐτ. κδ'. ἔρχ. τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἑλληνικῶν σίχων κεφ. κζ'. τοῦ παρ. συγ. τό. 3. (6) Πλάτ. Δημοκ. β'. §. 364.

Δίνου, Ἄλφου (1), Πάμφου (2), Ὠλήνος (3), Ἀβάριδος (4), Ἐπιμενίδου (5), κτλ. Ἐξ ὧν τὰ μὲν περιέχουσιν ὕμνους ἱε-
 ροῦς, ἡμέλη ἐλεγεία, τὰ δὲ, θυσίας, χρησμούς, ἐξιλεώσεις, ἢ
 γοητείας. Εἰς τινὰ, καὶ μάλιστα εἰς τὸν ἐπικὸν κύκλον, ὅστις
 εἶναι σύλλογὴ μυθικῶν παραδόσεων, ὅθεν οἱ τραγικοὶ ποιηταὶ
 ἐξήντησαν τὰς ὕλας τῶν δράμάτων τους (6), περιέγραψαν τὰς
 γενεαλογίας τῶν Θεῶν, τὴν μάχην τῶν Τιτάνων, τὴν ἐκστρα-
 τείαν τῶν Ἀργοναυτῶν, τοὺς πολέμους τῶν Θηβῶν, καὶ τῆς
 Τροίας (7). Τοιαῦται ἐχρημάτισαν αἱ πρῶται ὕλαι, εἰς τὰς ὁ-
 παίαις ἠσχολοῦντο οἱ πεπαιδευμένοι εἰς πολλοὺς αἰῶνας· ἐ-
 πειδὴ τὰ περισσότερα τούτων τῶν συγγραμμάτων δὲν ἀνήκου-
 σεν εἰς ἐκείνους, τῶν ὁποίων φέρουσι τὰ ὀνόματα (8), ὁ Εὐ-
 κλείδης ἠμέλησε νὰ τὰ διατάξῃ, καθὼς ἔπρεπεν. Ἡκολού-
 θουν μετὰ ταῦτα τὰ τοῦ Ἡσιόδου, καὶ Ὀμήρου· ὁ δεύτερος
 ἦτον συνωδευμένος μὲ φοβερὸν τάγμα ἐρμηνευτῶν, καὶ ὑπο-
 μνηματισῶν (9). Μὲ ἀηδίαν ἀνέγνωσα τὰς ἐρμηνείας τοῦ Σιτη-
 σιμβρότου καὶ Γλαύκωνος (10), καὶ ἐγέλασα διὰ τὸν κόπον,
 εἰς τὸν ὁποῖον παρεδόθη ὁ Μητρόδωρος τῆς Λαμφάκου διὰ νὰ
 ἐξηγήσῃ ἀδιάκοπόν τινα ἀλληγορίαν εἰς τὴν Ἰλιάδα, καὶ Ὀδύσ-
 σεϊαν (11). Πολλοὶ ποιηταὶ, μιμούμενοι τὸν Ὀμηρον, ἐπεχεί-
 ρησαν νὰ ψάλλωσι τῆς Τροίας τὸν πόλεμον. Τοιοῦται ἐσάθη-
 σαν μετὰ τῶν ἄλλων Ἀρκτίνος, Σιτησίχωρος (12), Σακάδας
 (13), καὶ Λέσχης (14), ὅς τις ἄρχησε τὸ ποίημά του ἀπὸ αὐτὰς
 τὰς ἐμφαντικὰς λέξεις. Ἄδω τὴν τύχην τοῦ Πριάμου,
 καὶ τὸν περίφημον πόλεμον (15), ὁ ἴδιος Λέσχης εἰς

(1) Ἡρακλ. παρὰ Πλουτ. περὶ μουσ. 1132. (2) Πausa. α'. §. 92
 —4. (3) Ἡρ. δ'. 35. (4) Πλά, εἰς Χαρμ. 158. (5) Λαέρ. α'. 111. (6)
 Casaul. εἰς Ἀθή. §. 301. (7) Φαβρ. Ἐλ. βιβλ. α'. 17. (8) ὅρα τὴν
 σημ. (9) Φαβρ. αὐτ. (10) Πλά εἰς ἰων. 530. (11) αὐτ. Τατια. κατ' ἐξ.
 §. 37. (12) Φαβρ. αὐτ. τό. §. 9. (13) Ἀθήν. γγ'. §. Meurs. bibl.
 graec. c. 1. (14) Πausa. ι. κε'. (15) Ὠρά. περὶ ποιη. §. 137.

τὴν μικρὰν τοῦ Ἰλιάδα (1), καὶ ὁ Δικαιογένης εἰς τὰ Κύπρια τοῦ (2) περιέγραψαν ὅλα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῦ τοῦ πολέμου. Τα ποιήματα τῆς Ἡρακληΐδος, καὶ Θησιΐδος δὲν ἄφησαν κἀνὲν ἀπὸ τὰ κατορθώματα τοῦ Ἡρακλέους, καὶ Θησέως (3). Οὗτοι οἱ ποιηταὶ δὲν ἐγνώρισάν ποτε τῆς ἐποποιίας τὰ ἰδιώματα ἠθέλησαν νὰ ἀκολουθήσωσι τὰ ἴχνη τοῦ Ὀμήρου, καὶ ἐχάθησαν εἰς τὰς ἀκτῖνάς του, καθὼς οἱ ἀσέρες εἰς τὰς τοῦ ἡλίου.

§. 5. Ὁ Εὐκλείδης ἐπεμελήθη νὰ συναθροίσῃ ὅλας τὰς τραγωδίας, κωμωδίας, καὶ σατύρους, τὰ ὅποια ἀπὸ 200 σχεδὸν χρόνους ἐδίδασκον εἰς τῆς Ἑλλάδος τὰ θεάτρα, καὶ Σικελίας (4). Εἶχεν ἀπὸ αὐτὰ περίπου 3000 (5), καὶ ἡ συνάθροισίς του δὲν ἦτον ἔτι πλήρης. Πόσῃν ὑψηλὴν ιδέαν τοῦτο δίδει εἰς τὴν φιλολαγίαν τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὴν εὐφορίαν τῆς ἀγχινοίας των! Πολλάκις ἠρίθμουν περισσότερα ἀπὸ 100 δράματα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ. Ἀνήμεσα εἰς τὰς σπανιότητας τὰς ἀξίας περιεργίας ὁ Εὐκλείδης μᾶς ἔδειξε τὸν Ἰπποκένταυρον, τραγωδίαν, ἐν ἧ ὁ Χαιρήμων, πρὸ ὀλίγου, συνεισῆγαγεν ἔξω πάσης συνηθείας ὅλα τὰ εἶδη τῶν σίχων (6), ἀλλ' ἀπεδοκιμάσθη ἡ καινοτομία του. Οἱ Μίμοι ἐχρημάτισαν κατ' ἀρχὰς δραμάτια αἰσχρὰ, ἢ σατυρικά, τὰ ὅποια παρίστων εἰς τὸ θεάτρον. Τὸ ὄνομά των μετεδόθη ἐπομένως εἰς ποιήματα, τὰ ὅποια ἔβαλλον ὑπὸ τὰς ὄψεις τοῦ ἀναγνώστου συμβεβηκότα ἰδιαίτερα (7). Ὁμοιάζουσι μὲν μὲ τὴν κωμωδίαν κατὰ τὴν ὕλην, διαφέρουσι δὲ ἀπ' αὐτὴν δι' ἔλλειψιν δέσεως, καὶ ὅτι ἐκτείνουσιν ἐνίοτε ὑπὲρ τὰ δέον τὴν ἐλευθερίαν τους (8). Τινὲς ἀπὸ αὐτοὺς φυλάττουσιν ἀκριβεστάτην κοσμιότητα, καὶ

(1) Φαβρ. αὐτ. (2) Ἡρ. β'. 117. (3) Ἀριστ. αὐτ. η'. (4) Αἰσχ. παραπρ. 338 (5) Meurs. bibl. graec. et attic. Fabri. ibid. etc. ὄρα ἐπὶ σημ. (6) Ἀριστ. ποιη. α'. (7) Voss. de instit. poet. l. 2. c. 30. (8) Πλούτ. συμπ. ζ. η'.

καλλωπίζονται με τὴν ὀξυτάτην ἀσειότητα. Ἀπὸ ὅσους μίμους συνήθροισεν ὁ Εὐκλείδης οἱ τοῦ Ξενάρχου, καὶ Σώφρονος τῶν Συρακουσίων ἦσαν οἱ καλλίτεροι (1), καὶ αὐτοὶ ἐποίουν τὴν θυμωδέειαν τοῦ Πλάτωνος, ὅς τις τοὺς ἐδέχθη ἀπὸ τὴν Σικελίαν, καὶ τοὺς ἐκοινολόγησεν εἰς τοὺς Ἀθηναίους· τοὺς ἦυρα ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον τῆς κλίνης του τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου αὐτοῦ (2).

§. 5. Πρὶν ἐφεύρωσι τὴν δραματικὴν τέχνην, μᾶς εἶπεν ἔτι ὁ Εὐκλείδης, οἱ ποιηταί, εἰς τοὺς ὁποίους ἠφύσις ἐχάρισε ψυχὴν εὐαίασθητον, καὶ τοὺς ἐσέρησεν ἀπὸ τῆς ἐποποιΐας τὸ χάρισμα, ἐσκιαγράφουν εἰς τοὺς πίνακας των ἄλλοτε μὲν τὰς συμφορὰς ἔθνους τινὸς, ἢ τὰς δυσυχίας ὑποκειμένου τινὸς παλαιοῦ, ἄλλοτε δὲ ἐθρήνουν τὰ θάνατον συγγενοῦς τινὸς, καὶ φίλου, καὶ ἀνεκούφιζον τὴν θλίψιν τους, παραδιδόμενοι εἰς αὐτὴν οἱ ἴδιοι. Τὰ πένθημά των μέλη, συνωδευμένα σχεδὸν πάντοτε μὲ τὸν αὐλὸν, ὠνομάσθησαν ἐλεγεῖοι, ἢ θρήνοι (3). Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως βαδίζει δι' ὁδοῦ πάντοτε ἀκανονίςου, δηλ. ὁ ἐξάμετρος σίχος διαδέχεται τὸν πεντάμετρον, καὶ ἐναλλάξ (4). Τὸ ὕφος των πρέπει νὰ ᾖ ἀπλοῦν· ἐπειδὴ καρδία ἀληθῶς τεθλιμμένη δὲν εἶναι παρεπόμενον νὰ ἔχη πλεον κἀνένα καλλωπισμόν. Αἱ ἐκφράσεις της πρέπει νὰ ᾖ ἐνίοτε διαπρύσιοι, ὡς ἡ καλύπτουσα τὸ παμφάγον πῦρ σάκτη, ἀλλ' εἰς τὴν ἀφήγησιν δὲν πρέπει νὰ καταβροντῶσιν ἀράς, καὶ ἀπελπισίας. Κανὲν ἄλλο δὲν διεγείρει εἰς τὰ ἐλεγεία τόσον τὴν συμπάθειαν, ὅσον ἡ ἄκρα ἡμερότης, ὅταν ᾖ ἡνωμένη με ἄκραν ταλαιπωρίαν. Ἀγαπᾶς νὰ ἴδῃς παράδειγμα ἐλεγείου τινὸς καὶ ἡμέρου, καὶ συμπαθητικοῦ; Τὸ εὕρισκεις εἰς τὸν

(1) Ἄρισ. αὐτ. (2) Διογ. Λ. γ. §. 18. Μέγαλ. αὐτ. Voss. *ibid.*

(3) Πρίκλ. χρῆσομ. παρὰ Φωτ. βιβλ. 984. Voss. *ibid.* ὑπομν. τῆς φιλ. ἀκ. τό. 5. ἰς. §. 277. (4) Ἦρα. τέχ. ποιη. 75.

Εὐριπίδην. Ἡ Ἀνδρομάχη, μετενεχθεῖσα εἰς τὴν Ἑλλάδα, πίπτει εἰς τοὺς πόδας τοῦ εἰδώλου τῆς Θετίδος, τῆς μητρὸς τοῦ Ἀχιλλέως· δὲν παραπονεῖται δι' ἐκεῖνον τὸν ἥρωα, ἀλλ' ἐνθυμουμένη τὴν ὀλεθρίαν ἡμέραν, καθ' ἣν εἶδε τὸν Ἔκτορα περὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως συρόμενον, γεμίζουσιν ἀπὸ δάκρυα τὰ ὄμματά της, καταδικάζει τὴν Ἑλένην, ὡς αἰτίαν ὄλων τῆς τῶν δυσυχῶν, ἀνακαλεῖ τὰς σκληρότητας, τὰς ὁποίας ἡ Ἐρμιόνη τὴν κατέστησε νὰ δοκιμάζη, καὶ, ἀφ' οὗ προφέρῃ καὶ δευτέρην τοῦ ἀνδρός της τὸ ὄνομα, ἀφίνει τὰ δάκρυά της νὰ ρέωσιν ἀφθονέστερον (1).

§. η'. Ὁ ἐλεγείος δύναται νὰ παρηγορήσῃ τὰς θλίψεις μας, ὅταν ἡμεῖς εἰς δυσυχίαν, καὶ νὰ μᾶς ἐμπνεύσῃ μεγαλοψυχίαν, ὅταν ἡμεῖς ἐγγὺς νὰ πέσωμεν εἰς ἀπελπισίαν. Λαμβάνει τότε ὕφος ἐντονώτερον, καὶ, μετερχόμενος τὰς δρασηριωτέρας εἰκόνας, μᾶς ἀποκαθιστᾷ νὰ ἐντρεπώμεθα διὰ τὴν μικροψυχίαν μας, καὶ νὰ φθονῶμεν τὰ ἐκκεχυμένα δάκρυα εἰς τὰς κηδεῖας ἡρώος τινος, ἀποθανόντος ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Τοιουτοτρόπως ἀνεζωπύρουν, ὁ Τυρταῖος τὴν σβασθείσαν τῶν Σπαρτιατῶν θερμότητα (2), καὶ ὁ Καλλίνος τὴν τῶν Ἐφεσίων (3). Ἴδου οἱ ἐλεγείοί των, Ἴδου καὶ τὸ ποίημα, ὅπου ὠνομάσθη Σαλαμῖν, τὸ ὁποῖον συνέταξεν ὁ Σόλων, διὰ νὰ ἐξάψῃ τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἀναλάβωσι τὴν νῆσον τοῦ ἰδίου ὀνόματος (4). Ὁ Ἐλεγείος, τέλος πάντων κεκμηκὼς ἀπὸ τοῦ νὰ θρηνῇ τὰς κατὰ πολλὰ πραγματιώδεις τῆς ἀνθρωπότητος συμφορὰς, ἄρχησε νὰ ἐξηγῇ τοῦ ἔρωτος τὰ βάσανα (5). Πολλοὶ ποιηταὶ ἀπέκτησαν δι' αὐτοῦ μεγάλην δόξαν, τὴν ὁποίαν διεμερίσθησαν μὲ τὰς ἐρωμένας των. Τὰ θέλγητρα τῆς Ναννοῦς ἐμελωδοῦντο ἀπὸ τὸν Μίμνερμον τὸν Κολοφώνιον, ὅς τις

(1) Εὐριπ. Ἀνδρ. στίχ. 103. (2) Στοβ. μ.θ. §. 353. (3) αὐτ. (4) Πλούτ. εἰς Σολ. 88. (5) Ὡσαύτ. αὐτ.

ἔχει τὸν πρῶτον βαθμὸν τῶν παρ' ἡμῖν ποιητῶν (1). Τὰ τῆς Βιττίδος καθ' ἐκάστην διευφημίζονται ἀπὸ τὸν Κῶον Φιλητᾶν(2), ὅς τις νέος ὢν ἔτι, ἀπέκτησε δικαίαν φήμην. Λέγουσιν ὅτι τὸ σῶμά του ἦτον τόσο λεπτὸν, καὶ ἀδύνατον, ὥστε διὰ τὰ ὑποσηρίζεται ἐναντίον τῆς σφοδρότητος τῶν ἀνέμων, ἠναγκάσθη τὰ ὑποβάλη εἰς τὰ ὑποδήματά του καττύματα ἀπὸ μόλυβδον, ἢ σφαῖρας τοῦ αὐτοῦ μετάλλου (3). Οἱ Κῶοι, ἐπαρθέυτες εἰς τὰς ἐκβάσεις του, ἀνέστηκαν εἰς αὐτὸν ὑπὸ πλάτανον ἀνδριάντα χαλκοῦν (4). Ἐπέθηκε τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τινὸς τόμου, ἐπιγραφομένου τῆς Λυδῆς. Τοῦτο εἶναι, μοι εἶπεν ὁ Εὐκλείδης, τοῦ Κολοφωνίου Ἀντιμάχου γέννημα, ὅς τις ἔζη εἰς τὸν τελευταῖον αἰῶνα (5). Αὐτὸς ὁ ἴδιος μᾶς ἐσύνθεσε καὶ τὸ τόσον θρυλλούμενον τῆς Θηβαΐδος ποίημα (6). Ἦτον καθ' ὑπερβολὴν ἐραστὴς τῆς ὡραίας Χρυσπίδος, τὴν ἠκολούθησεν εἰς τὴν Λυδίαν, ὅπου αὐτὴ κατ' ἀρχὰς εἶδε τὸν ἥλιον, καὶ ὅπου ἀπέθανεν εἰς τὰς ἀγκάλας του. Ἐπιστρέφων εἰς τὴν πατρίδα του, δὲν ἤυρεν ἄλλην θεραπείαν εἰς τὴν θλίψιν, ἢ τὰ τὴν διασπείρη εἰς τὰ συγγράμματά του, καὶ τὰ δώσῃ εἰς τοῦτον τὸν ἔλεγείον τὸ ὄνομα, ὅπου φέρει (7).

§. 9. Ἐγνώρισα τὴν Θηβαΐδα του, ἀπεκρίθην, ἂν καλὰ καὶ ἡ διασκευὴ της δὲν ἦναι τόσο ἀξιώπαινος (8), καὶ εὐρίσκωσιν εἰς αὐτὴν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν σίχους τοῦ Ὀμήρου μεταγραφθέντας σχεδὸν αὐτολεξεί (9), ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ τὰ μὴν ἀποδώσω εἰς τὸν ποιητὴν, μὲ ὅλας του τὰς παρεκτρο-

(1) Καμαιλ. παρ' Ἀθην. γ'. 5. Στρά. ιδ'. 633. Σουί. εἰς Μίμνερ.
 (2) Ἑρμης. παρ' Ἀθην. β'. 8. (3) Ἀθην. β'. 13. Αἰλ. ποικ. ις. 9. ιδ'. Σουί. Φιλ. (4) Κῶοι χαλκοῦν θῆκαν ὑπὸ πλατάνῳ Βιττίδος μολπαζοντα θοὴν παρὰ πάντα Φιλητᾶν. αὐτ. (5) Σχέλ. Πενδ. πυθ. δ'. σί. 398. σχολ. Ἀπολλων. ροδ. α'. σί. 1289. (6) Ἀθην. κί. §. 468. (7) Ἑρμης. παρ' Ἀθην. γ'. §. 598. Πλούτ. περὶ παραμ. §. 106. (8) quintil. l. 10. c. 1. (9) Πορφ. παρ' Εὐσε. παρασχ. Εὐαγ. ι. §. 467.

32 ΠΕΡΙΗΓ. ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛ. ΤΟΥ ΝΕ. ΑΝΑΧ.

πᾶς, τὸν ὀφειλόμενον εἰς αὐτὸν διὰ πολλὰ αἷτια ἔπαινον. Μετὰ τὸν τοῦτο τὸ κενόδοξον (1), περινενοημένου, καὶ σχεδὸν κατὰ ξηρον ὕφος του (2) μετὰ ἀναγκάζουσι νὰ κρίνω, ὅτι δὲν εἶχε μήτε ἰκανὴν εἰς τὰ δῶρα τοῦ νοῦς εὐαρέστησιν, μήτε εἰς τὴν καρδίαν ἰκανὴν αἰσθητικότητα, διὰ νὰ μᾶς καταστήσῃ συμμετόχους ἀπὸ τῆς Χρυσίδος τὸν θάνατον (3). Ἄλλ' ἐπιθυμῶ περὶ τοῦτο νὰ πληροφορηθῶ. Τῇ ἀληθείᾳ ἄρχησα νὰ ἀναγινώσκω τὴν Λυσίην, ἐν ᾗ ὁ Εὐκλείδης ἐδείκνυεν εἰς τὸν Λύσειν τοὺς ἐλεγείους τοῦ Ἀρχιλόχου, Σιμωνίδου, Κλονᾶ, Ἴωνος, καὶ τλ. (4). Δὲν ἠπατήθη, ἀνέλαβον τὸν λόγον μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, ὁ Ἀντίμαχος περιγράφει μετὰ μεγαλοπρέπειαν ἔξω τοῦ θέντος τὴν θλίψιν του, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ, ὅτι παραμυθεῖται κἀνεὶς, ὅταν ζητῇ νὰ παρηγορηθῇ μετὰ παραδείγματα ἄλλων. Συγκρίνει τὰ πάθη του μετὰ τὰ τῶν παλαιῶν τῆς Ἑλλάδος ἡρώων (5), περιγράφων διεξοδικῶς τοὺς ἔσους ἀφορήτους πόνοὺς ἐδοκίμασαν αἱ Ἀργοναῦται εἰς τὴν ἐκστρατείαν τους (6). Ὁ Ἀρχιλόχος, εἶπεν ὁ Λύσις, ἐπίστευεν ὅτι εὕρισκει εἰς τὸν οἶνον ταχυτέραν λύσιν εἰς τὰς ταλαιπωρίας του. Ὁ γαμβρὸς του πρὸ ὀλίγου ἐπνίγη εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ ποιητῆς, ἀφ' οὗ ἔδωκε θρήνους τινας διὰ τὸν θάνατόν του εἰς ποίημά τι, τὸ ὁποῖον τότε ἐσιχούργησεν, ἔσπευσε νὰ καταπραῦνῃ τὴν θλίψιν του, λέγων τελευταίου, Τὰ δάκρυά μου δὲν θέλουσιν ἐπιστρέψαι εἰς αὐτὸν τὴν ζωὴν, καὶ τὰ παιγνίδια, καὶ αἱ ἡδοναί μας δὲν θέλουσι κάμῃ κάμμίαν προσθήκην εἰς τὰς σκληρότητας, τῆς εἰμαρμένης του (7).

(1) Catul. de cinq. et Volus carm. LXXVII. (2) Διον. Ἄλι. περὶ λ. §. 150. (3) quintil. ibid. (4) ὑπομν. τῆς φιλ. ἀκαδ. τόμ. ζ'. σ. 352. (5) Πλούτ. περὶ παραμν. 160. (6) Σχολ. Περδ. πύθ. δ. σ. 398. Σχολ. Ἀπολλ. ῥοδ. βιβλ. α'. σ. 1289. (7) Πλούτ. ποιημ. ἀκού. 33.

§. ι'. Ὁ Εὐκλείδης μᾶς ἔλεγε νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἢ μίξις τῶν ἑξαμέτρων μὲ τοὺς πενταμέτρους σίχους ἦτον εἰς χρῆσιν ἄλλοτε μόνου διὰ τοὺς ἐλεγείους κυρίως εἶπεῖν, ἀλλ' εἰς τὸ μετὰ ταῦτα προσηρμόσθησαν μὲ διάφορα εἶδη ποιήσεως. Ἐν ᾧ μᾶς ἐπρόβαλλε τὰ παραδείγματα τῶν (1), ἐδέχθη βιβλίον τι, τὸ ὅποιον πρὸ πολλοῦ ἀνέμενε. Τοῦτο ἦτον ἡ Ἰλιάς μὲ σίχους ἐλεγείους, δηλ. ὕπερον ἀπὸ κάθε σίχου τοῦ Ὀμήρου ὁ ποιητὴς δὲν ἠσχύνη νὰ παρενθέσῃ μικρότερόν τινα σίχον κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του. Ὁ ποιητὴς οὗτος ὠνομάζετο Πίγρης, ἀδελφὸς τῆς ἀποθανούσης βασιλίσσης τῆς Καρίας Ἀρτεμισίας, γυναικὸς τοῦ Μουσώλου· καὶ μήτε τοῦτο δὲν τὸν ἐμπόδισε νὰ δείξῃ εἰς τὸν κόσμον τὸ τερατωδέστερον, καὶ αἰσχροτέρου ποιήμα, ὅπου ὑπάρχει ἴσως. Πολλαὶ θέσεις ἦσαν πλήρεις ἀπὸ ὕμνων εἰς τιμὴν τῶν Θεῶν, ἀπὸ ὠδᾶς, διὰ τοὺς νικητὰς τῶν ἀγώνων τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ ἐκλόγια, ᾄσματα, καὶ πολλὰ ποιημάτια. Τὸ ἐκλόγιον, μᾶς εἶπεν ὁ Εὐκλείδης, πρέπει νὰ καθιστορῆ τὰς ἡδύτητας τῆς ποιμαντικῆς ζωῆς· βοσκούς καθήμενους ἐπὶ τῆς χλόης εἰς τὰς ὄχθας κἀνεὸς ρύακος, εἰς κατήφορον λόφου τινὸς, καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν παλαιοῦ δένδρου. Ἄλλοτε μὲν συμφωνοῦσι τὰς σύριγγάς των μὲ τὸν ψιθυρισμὸν τῶν ὑδάτων, καὶ τοῦ ζεφύρου, ἄλλοτε δὲ ψάλλουσι τοὺς ἔρωτάς των, τὰς ἀθώους των φιλονεικίας, τὰ ποιμνιά των, καὶ τὰ, ὅσα τοὺς περικυκλώνουσι, περιχαρῆ ἀντικείμενα.

§. ια'. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως δὲν ἔδειξε παρ' ἡμῖν κἀμμίαν ἐπίδοσιν, πρέπει νὰ ζητῶσι τὴν γέννησίν του εἰς τὴν Σικελίαν (2). Ἐκεῖ τοῦλάχιστον, ἂν πρέπει νὰ δόσωμεν πρῶτον

(1) Ὑπομν. τῆς φιλ. ἀκαδ. τέ. ζ'. §. 383.

Μῆνιν ἄειδε Θεὰ Πηληϊάδεωσ Ἀχιλῆος.

Μοῦσα σὶ γὰρ πάσης κείρατ' ἔχεις σοφίης. Σοῦϊ. εἰς Πίγρης.

(2) Διόδ. βιβλ. δ'. §. 383.

εἰς ὅ,τι λέγουσι, μεταξύ τῶν ἐξεφανώμενων ἀπὸ ἀλαζονικᾶς
 δρῦς ὀρέων ἐκτείνεται κῆμμία πεδιάς, ἐν ἣ ἡ φύσις ἐξεκένωσεν
 ἀσώτως τοὺς θηταυρούς της. Δάφνις ὁ ποιμὴν ἐκεῖ ἐγεννήθη ἀ-
 νάμεσα εἰς δάσος θαφνῶν (1), καὶ οἱ Θεοὶ ἐπροθυμοποιήθη-
 σαν νὰ τὸν καταπλουτίσωσι μετὰ τὰ χαρίσματά των. Αἱ Νύμφαι
 τῶν τόπων ἐκείνων ἔλαβον τὴν φροντίδα νὰ τὸν ἀναθρέψωσιν.
 Ἀπὸ μὲν τὴν Ἀφροδίτην ἐδέχθη τὰς χάριτας, καὶ τὸ κάλ-
 λος, ἀπὸ δὲ τὸν Ἑρμῆν τὸ χάρισμα τῆς πειθοῦς. Ὁ Πᾶν
 διεύθυνε τοὺς δακτύλους του εἰς τὸν ἑπτακάλαμον αὐλὸν, καὶ
 αἱ Μοῦσαι ἐκανόνισαν τοὺς τόνους τῆς θελκτικῆς φωνῆς του.
 Ἐν τῷ ᾄμα συναθροίζων περὶ αὐτὸν τοὺς βοσκούς ἐκείνων τῶν
 μεσῶν, τοὺς ἐδίδασκε νὰ νομίζωνται τῆς τύχης των εὐδαίμονες.
 Οἱ κάλαμοι μετεβλήθησαν εἰς ἠχώδη ὄργανα. Ἐσύσθησε πα-
 νηγύρεις, ἐν αἷς δύο νέοι ἀνταγωνισαὶ ἐφιλονεῖκουν διὰ τὸ βρα-
 βεῖον τῆς μουσικῆς, καὶ τοῦ ἄγματος. Αἱ ἠχοὶ, ἐμφυχωθεῖ-
 σαι ἀπὸ τὰς φωνάς των, ἀντέδιδον ἐκφωνήσεις εὐτυχίας ἀτα-
 ράχου, καὶ εὐνικουῦς. Ὁ Δάφνις δὲν ἐχάρη πολὺν καιρὸν τῶν
 εὐεργεσιῶν του τὸ θέατρον. Ἀπέθανεν εἰς τὸ ἄνθος τῆς νεό-
 τητός του, θυμᾶ τοῦ ἔρωτος γενόμενος (2), ἀλλ' οἱ μαθηταὶ του
 ἕως εἰς τὰς ἡμέρας μας δὲν ἔπαυσαν, πανηγυρίζοντες τὸ ὄνομά
 του, καὶ θρηνοῦντες τὰ, ὅσα ἐτελείωσαν τὴν ζωὴν του, βιά-
 σανα (3). Τὸ ποιμενικὸν ποίημα, τὸ ὁποῖον δοξάζουσιν, ὅτι
 ἔλαβε τὴν πρώτην του ιδέαν ἀπὸ τὸν Δάφνιδα, ἐτελειοποιήθη
 μετὰ ταῦτα ἀπὸ δύο ποιητὰς τῆς Σικελίας, Στησίχωρον τὸν
 Ἰμεραῖον, καὶ Δίομον τὸν Συρακούσιον (4).

§. ιβ'. Καταλαμβάνω, εἶπεν ὁ Λύσις, ὅτι ἀπ' αὐτὴν τὴν
 τέχνην ἐδύναντο νὰ προκύψωσιν ἀγροτικὰ εἶδη ἀξιέρασα, ἀλλ'

(1) Αὐτ. 283. (2) Voss. de instit. poet. l. 3. c. 8. ὑπομνή-
 τῆς φιλ. ἀκαδ. τό. ε. ἰς. §. 85. (3) Διόδ. αὐτ. Αἰλ. ποικ. ἰς. ε. ἐπ.
 Θεῖκ. εἰδύλ. α'. (4) Αἰλ. αὐτ. Ἀθῆν. ιδ'. 3.

ἔγιναν δυσειδῆ με τρόπον παράξενον ἀπὸ ὑποκείμενα χαμερπῆ, τὰ ὁποῖα εἰς αὐτὰ παρίζονται. Ποίαν εὐφροσύνην δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς ἡμᾶς βουκόλοι χωρικοὶ, εἰς χαμερπῆ ἀσχολούμενοι ἐπιτηδεύματα; Ἦτον καιρὸς, ἀπεκρίθη ὁ Εὐκλείδης, καθ' ὃν ἡ φροντις τῶν ποιμνίων δὲν ἦτον ἐμπεισιευμένη εἰς τὰ ἀνδράποδα, οἱ ἴδιοι κύριοι εἶχον τὴν ἐπίσκεψίν των· ἐπειδὴ τότε ἄλλα πλούτη δὲν ἐγνώριζον. Τὸ ἔργον τοῦτο μαρτυρεῖται ἀπὸ τὴν παράδοσιν, ἣτις μᾶς μαρθάνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐχρημάτισε βοσκίς, πρὶν γένη γεωργός. Μαρτυρεῖται καὶ ἀπὸ τὴν διήγησιν τῶν ποικῶν, οἵτινες, με ὕλας τὰς ἀποπλανήσεις των, πολλάκις διεφύλαξαν εἰς ἡμᾶς τῶν ἀρχαίων ἡθῶν τὴν ἐνθύμησιν (1). Ὁ ποιμὴν Ἐνδυμίων ἠγαπήθη ἀπὸ τὴν Ἄρτεμιν. Ὁ Πάρις ἔβροσκε τὰ ποιμνία τοῦ βασιλέως Πριάμου τοῦ πατρός του. Ὁ Ἀπόλλων ἐφύλαττε τὰ τοῦ βασιλέως Ἀδμήτου. Ἄρα ποιητὴς δύναται, χωρὶς νὰ βλάβῃ τοὺς κανόνας τῆς κοσμιότητος, νὰ ἀνέλθῃ εἰς ἐκείνους τοὺς μεμακρυσμένους αἰῶνας, καὶ νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς ἐκεῖνα τὰ παράμερα καταφύγια, ἔνθα διήρχοντο τὰς ἡμέρας των εὐσυνειδήτως ἰδιῶται, οἵτινες, θεξάμενοι ἀπὸ τοὺς γονεῖς των τύχην με τὰς χρείας των ἀνάλογον, παρεδίδοντο εἰς εἰρηναίαν εὐφροσύνην, διακωνίζοντες, διὰ νὰ εἰπῶ οὕτω, τὴν νηπιότητά των μέχρι τέλους τῆς ζωῆς των. Εἰς αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα δύναται νὰ δώσῃ ἄμιλλαν, ἡ ὁποία θέλει κρατεῖ τὰς ψυχὰς εἰς ἐνέργειαν. Αὐτοὶ δύναται νὰ αἰσθάνωνται μᾶλλον, ἢ νὰ συλλογιζονται· ἡ γλῶσσά των εἶναι πάντοτε ἀπλῆ, ζωηρὰ, σύμμετρος, μᾶλλον καὶ ἥττον ὑψηλῆ, κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν καταστάσεων, ἣτις, ὑπὸ τὴν ποιμαντικὴν δίαιταν, κανονίζεται εἰς τὴν φύσιν τῶν ἀποκτήσεων. Τότε ἔκρινον, ὡς πρῶτον βαθμὸν τῶν ἀγαθῶν τὰς βουῖς, ἐπομένως τὰ πρόβατα, τὰς αἴγας, καὶ τοὺς χοίρους (2). Ἄλλ'

(1) Πλά. περὶ νό. 682. (2) ὑπόμν. τῆς φιλ. ἀκαδ. τῆς ἁ. ἡ. 534.

ἐπειδὴ ὁ ποιητὴς πρέπει νὰ δίδῃ εἰς τοὺς βοσκούς του μόνον πάθη ἡδέα, καὶ παραμικρὰ ἑλαττώματα, θέλει ἔχει μικρὸν ἀριθμὸν σκηνῶν νὰ μᾶς προσφέρῃ, καὶ οἱ θεαταὶ θέλουσιν ἀηδιάζει δι' ὁμοιότητα τόσον ἐνοχλητικὴν, καθὼς καὶ διὰ θάλασσαν ἀείποτε γαληνιώσαν, καὶ οὐρανὸν ἀείποτε εὐδίον.

§. ιγ'. Τὰ ἐκλόγιον, ἐπειδὴ εἶναι ἐξερημένον ἀπὸ κινήσιν, καὶ ποικιλίαν, ποτὲ δὲν θέλει θέλγει τὴν ἔφεσίν μας τόσον, ὅσον ἐκείνη ἢ ποιήσιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ καρδία εὐκολὰ ἀνοίγεται εἰς τὴν σιγμὴν τῆς ἡδονῆς, καὶ τῶν πόνων. Τὰ ἄσματα λέγω, τῶν ὁποίων γνωρίζετε τὰ διάφορα εἶδη, τὰ ἐδιώρισαν εἰς δύο τάξεις, ἡ μὲν περιέχει τὰ τῆς τραπέζης (1), ἡ δὲ, τὰ ἀνήκοντα ἰδιαιτέρως εἰς ἐπαγγέλματά τινα, ὡς τὰ τῶν θεριῶν, τρυγητῶν, κναφέων, μυλωθρῶν, ἐριουργῶν, ὑφαντῶν, τροφῶν, καὶ τλ. Ἡ μέθη τοῦ οἴνου, ἔρωτος, φιλίας, χαρᾶς, πατριωτισμοῦ χαρακτηρίζει τὰ πρῶτα (2). Ἀπαιτοῦσιν ἰδιάζον χάρισμα· δὲν ἔχουσι χρεῖαν ἀπὸ κανόνας, ὅσοι τὸ ἐδέχθησαν ἐκ φύσεως, εἰς τοὺς ἄλλους ἠθέλον ἦναι ἀνωφελεῖς. Ὁ Πίνδαρος ἐσιχούργησεν ἄσματα βακχικὰ (3), ἀλλὰ πάντοτε θέλουσι μελωδεῖ τὰ τοῦ Ἀνακρέωνος, καὶ Ἀλκαίου. Εἰς τὴν δευτέραν τάξιν τῶν ἄσμάτων ἡ διήγησις τῶν πόνων ἠδύνεται ἀπὸ τὴν ἐνθύμησιν ἐγνωσμένων τινῶν καταστάσεων, ἢ ἀπὸ τὴν τῶν ὠφελειῶν, ὅσας οἱ πόνοι προμηθεύουσιν. Ἦκουσά ποτε στρατιώτην ἡμιμεθύοντα, ὅτι ἐμελωδεῖ πολεμικὸν ἄσμα, τοῦ ὁποίου θέλει ἀποδώσει καλλίτερα τὸ νόημα, ἢ τὰ λόγια. »Λόγχην, σπαθίον, καὶ ἀσπίς, ἰδοὺ οἱ θησαυροί μας. Μὲ τὴν λόγχην, σπαθίον, καὶ ἀσπίδα, ἔχω πεδιάδας, θέρη, καὶ οἶνον. Βλέπω ἀνθρώπους γονυπετοῦντας ἔμπροσθέν μου, μὲ καλοῦσιν ἡγεμόνα των, καὶ κύριον. Δὲν ἔχουσι λόγχην, σπαθίον, καὶ ἀσπίδα« (4).

(1) Αὐτ. τό. §. 320. (2) αὐτ. 347. (3) Ἀθήν. ἱ. ἱ. Σοῦτ. εἰς Πίνδ. (4) Ἀθήν. βιβλ. ιε'. κεφ. ιε'.

§. ιδ'. Πόσον πρέπει νὰ ἀνθῆ ἡ ποίησις εἰς τόπον, ὅπου ἡ φύσις, καὶ αἱ νομοδοτικαὶ διαταγαὶ ἀναγκάζουσιν ἀκαταπαύτως νὰ διαχέωνται ἀφθόνως ζωηραὶ, καὶ λαμπραὶ φαντασίαι! Ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ὄχι μόνον εἰς τὰς ἐκβάσεις τῆς ἐποποιΐας, καὶ τῆς δραματικῆς τέχνης ἐδώρησαντο ἀνδριάντας, καὶ πολυτιμοτέραν ἔτι ὑποτάγην χρεωσομένης τιμῆς, ἀλλ' εἰς ὅλα τὰ εἶδη τῆς ποιήσεως τῆς λυρικῆς ἐβραβεύθησαν λαμπροὶ σέφανοι. Δέν εἶναι πόλις, ἣτις κατ' ἔτος δέν πανηγυρίζει ἰκανὰς ἐορτὰς εἰς τιμὴν τῶν Θεῶν της. Δέν εἶναι ἐορτὴ, ἣτις δέν καλλωπίζεται μὲ νέας ᾠδὰς. Δέν εἶναι ᾠδὴ, ἣτις δέν ἐψάλλθη ἐνώπιον ὄλων τῶν κατοίκων, καὶ ἀπὸ χοροῦ νέων τῶν πρώτων γενεῶν. Ποῖον αἶτιον ἀμίλλης διὰ τὴν ποίησιν; Ποία λαμπρότης ἔτι, ἐν ᾧ, πανηγυρίζων τὰς νίκας τῶν ἀθλητῶν, ὁ ἴδιος καθίσταται τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς πατρίδος των ἄξιος! Ἄς τὸν μεταφέρωμεν εἰς ἀξιολογώτερον θεάτρον. Ἄς διορισθῆ νὰ τελειώσῃ μὲ τὰς ᾠδὰς του τὰς ἐορτὰς τῆς Ὀλυμπίας, ἢ ἄλλων μεγάλων τῆς Ἑλλάδος πανηγύρεων· ποία ἄλλη σιγμὴ ἀπ' αὐτὴν εἰς αὐτὸν θυμῆρα, ἐν ἧ δύω, ἢ τρεῖς μυριάδες θεατῶν, ἐξεσηκότες ἀπὸ τὰς συμφωνίας τῶν ᾠδῶν του, ὑψώνουσιν ἕως εἰς τὸν οὐρανὸν φωνὰς θαυμασμοῦ, καὶ ἀγαλλιάσεως! Ὅχι, ἡ μεγαλητέρα τῆς γῆς βασιλεία δέν ἠθέλε δυνηθῆ νὰ χάρισῃ εἰς τὴν ἀγχίνοϊαν ἀνταμοιβὴν τόσον ὑψηλῆς τιμῆς.

§. ιε'. Ἐντεῦθεν προῆλθεν ἐκείνη ἡ ὑπόληψις, τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνουσι παρ' ἡμῖν οἱ ποιηταί, οἵτινες συντρέχουσιν εἰς τῶν ἐορτῶν μας τὸν καλλωπισμὸν· μάλισα, ὅταν διατηροῦσιν εἰς τὴν σύνθεσίν των τὸν εἰδικὸν χαρακτῆρα τῆς θεότητος, ἣτις δέχεται τὰς προσκυνήσεις των. Ἐπειδὴ κάθε ψαλμὸς, κατὰ τὴν ὑπόθεσίν του, πρέπει νὰ διακρίνηται μὲ γένος ἰδιαίτερον ὕφους, καὶ μουσικῆς. Ἄν ψάλλῃς ὕμνους εἰς τὸν πατέρα τῶν Θεῶν, λάβε τόνον σοβαρὸν, καὶ μεγαλοπρεπῆ.

Ὅταν τὸ μέλος ἀποτείνεται εἰς τὰς μούσας, τότε ἄς ἀκούωνται τόνοι ἡδύτεροι, καὶ ἁρμονικώτεροι. Οἱ παλαιοὶ ἀκριβῶς παρετήρουν αὐτὴν τὴν δικαίαν ἀναλογίαν, ἀλλ' οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς νεώτερους, φανταζόμενοι σοφώτεροι, ὡς μᾶλλον πεπαιδευμένοι, ἀναιδῶς δὲν τὴν ἔκριναν ἀξίαν (1). Αὐτὴν τὴν ἐφαρμογὴν, εἶπον τότε, εὗρον εἰς τὰς βραχυτέρας σας χρήσεις, ὅταν προχωρῶσιν εἰς διωρισμένην τινα ἀρχαιότητα, καὶ ἐθαύμασα τοὺς πρώτους σας νομοθέτας, οἵτινες τόσο καλῶς κατενόησαν, ὅτι εἶναι αἰρετώτερον νὰ δεσμεύωσι τὴν ἐλευθερίαν σας μὲ ἱεροπραξίας, ἢ μὲ ἀνάγκην. Εἶδον παρομοίως, ὅτι, μελετῶν τὴν ἀρχὴν τῶν ἐθνῶν, ἡ κυριότης τῶν θεσμοθεσιῶν πανταχοῦ προηγῆθη ἀπὸ τὴν τῶν νόμων. Αἱ μὲν θεσμοθεσίαι εἶναι, ὡς ὁδηγοί, οἵτινες μᾶς χειραγωγοῦσιν εἰς τὰς, ὅσας περιέδραμον, ὁδοὺς, οἱ δὲ νόμοι, ὡς γεωγραφικοὶ πίνακες, ἐν οἷς ἐσχεδίασαν τοὺς δρόμους δι' ἀπλῆς γραφῆς, χωρὶς νὰ προσέχωσιν εἰς τὰς περιγραφάς των. Δὲν θέλω ἀναγνώσει εἰς ἐσᾶς, εἶπε πάλιν ὁ Εὐκλείδης, τοὺς ἐνοχλητικούς καταλόγους ὄλων τῶν ποιητῶν, ὅσοι εὐδοκίμησαν εἰς τὴν λυρικὴν ποίησιν, ἀλλὰ θέλω σᾶς διηγῆθῃ τοὺς κυριώδεις, οἵτινες εἶναι μεταξύ μὲν τῶν ἀνδρῶν ὁ Στησίχωρος, Ἴβυκος, Ἀλκαῖος, Ἀλκμᾶν, Σιμωνίδης, Βακχυλίδης, Ἀνακρέων, καὶ Πίνδαρος. Μεταξὺ δὲ τῶν γυναικῶν, ἐπειδὴ πολλὰ ἐξησκήθησαν μὲ ἔκβασιν εἰς γένος τόσο δεκτικὸν εὐαρεσθήσεων, ἡ Σαπφῶ, Ἡρινα, Τελέσιλλα, Πραξίλλη, Μύρτις, καὶ Κόρυμμα (2).

§. 15. Πρὶν προβῶμεν περαιτέρω, χρεωσῶ νὰ σᾶς ἰδεάσω διὰ ποίημα, εἰς τὸ ὁποῖον συχνὰ καθοράται ἐκεῖνος ὁ ἐνθουσιασμός, περὶ τοῦ ὁποῖου πολλάκις ὠμίλησα. Αὐτοὶ εἶναι ὕμνοι εἰς τιμὴν τοῦ Βάκχου, Διδύραμβοι καλούμενοι. Πρέπει

(1) Πλά περὶ νό. γ. §. 700. Πλούτ. περὶ μουσ. §. 1133. lettre sur la musi par l'abbé Arnaud. 16. (2) Voss de inst. poet. ibid.

νά ἦναι εἰς εἶδος ἐκστάσεως, ὅταν τοὺς γράψῃ, καὶ εἰς ἐνθουσιασμόν, ὅταν τοὺς μελωδῇ⁽¹⁾, ἐπειδὴ τὸ τέλος τῶν Διθυράμβων συνίσταται νὰ συγκροτῶσιν ὀρχήσεις ζωηρὰς, καὶ παραχώδεις, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γινόμενας κυκλικῶς⁽²⁾. Το ποίημα τοῦτο εὐκόλῃ γνωρίζεται ἀπὸ τὰς ιδιότητας, αἱ ὁποῖαι τὸ διακρίνουσιν ἀπὸ τὰ ἄλλα⁽³⁾. Διὰ νὰ περιγράψῃ τὰς ἐν αὐτῷ ποιότητας, καὶ ἀναφορὰς ὑποθέσεώς τινος, συγχωρεῖ νὰ συνάπτῃ πολλὰς λέξεις εἰς μίαν, καὶ προκύπτουσιν ἐντεῦθεν λέξεις τόσοσιν σχοινοτενεῖς, ὥστε ἀτονοῦσι τὴν ἀκοήν, καὶ τόσοσιν βροντώδεις, ὥστε κλονίζουσι τὴν φαντασίαν⁽⁴⁾. Μεταφοραὶ, αἱ ὁποῖαι φαίνονται ὅτι δὲν ἔχουσιν ἀναμεταξύ των κἀμμίαν οἰκειότητα, ἀκολουθοῦσιν εἰς αὐτὸ ἀλλεπάλληλοι, χωρὶς νὰ φυλάττωσι κἀμμίαν τάξιν. Ὁ ποιητὴς, ὅς τις τρέχει μὲ ἀχαλινώτους ὄρμας, βλέπει τὸν δεσμὸν τῶν ἐννοιῶν, καὶ τὸν παραβλέπει, ἄρτι μὲν ὑπερπηδᾷ τοὺς κανόνας τῆς τέχνης, ἄρτι δὲ μετέρχεται μέτρα σίχων διάφορα, καὶ εἶδη μέλους πολυποίκιλα⁽⁵⁾. Ἐν ᾧ ὁ ἀγχίνους, ὠφελούμενος ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἐλευθερίας ἐκθέτει εἰς τὰς ὄψεις μας τὰ μεγάλα πλούτη τῆς ποιήσεως, οἱ ἀδύνατοι μιμηταὶ σενοχωροῦνται νὰ δείχῃωσι μόνον τὴν ἔπαρσίν τους, καὶ, ὄντες ὑπόψυχοι, δὲν προξενοῦσιν εἰς ἡμᾶς κἀμμίαν προσπάθειαν, καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ φαίνωνται βαθύνοες, γίνονται σκοτεινοί, ἐπιχέοντες εἰς τὰς κοινὰς ιδέας χρώματα ἔτι κοινότερα, οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς καὶ ἀρχὰς τῶν ποιημάτων τους ἀγωνίζονται νὰ μᾶς θαμβάνωσι μὲ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν εἰκόνων, τὰς ὁποῖας λαμβάνουσιν ἀπὸ τὰ μετέωρα, καὶ οὐράνια φαινόμενα⁽⁶⁾. Ἐντεῦθεν ἐκεῖναι τοῦ Ἄ-

(1) Πλά. Ἰω. §. 534. (2) Πρόκλ. χρησ. παρὰ Φωτ. β βιβλ. 985. Σχό. Πωδ. Ὀλύμ. γ. σί. 25. (3) Schmidt. de dithyr. ad calc. edit. pind. p. 251. ὑπομνή. τῆς φιλ. ἀκ. τό. ε. §. 307. (4) Ἄριστοφ. εἰς. σί. 831. Σχό. αὐτ. Ἄριστ. ῥητ. γ. κεφ. γ. Σουί. εἰς Διθύρ. (5) Διθύρ. Ἄλ. περὶ τῆς τῶν λ. ἐξε. §. 19. (6) Σουί. αὐτ.

ρισοφάνους αἱ ἀσειότιτες. Ὑποθέτει εἰς μίαν του κωμωδίου ἀν-
 θρωπον, ὅτι κατήλθεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Τὸν ἐρωτῶσι, τί εἶδεν
 ἐκεῖ; Δύω, ἢ τρεῖς ποιητὰς τῶν Διδυράμβων, ἀπεκρίθη, ὅτι
 περιέτρεχον ἀνάμεσα εἰς τὰ νέφη, καὶ τοὺς ἀνέμους, διὰ νὰ συλλέ-
 γωσιν ἐκεῖθεν ἀτμούς, καὶ σροβύλους, μὲ τοὺς ὁποίους ἔμελλον
 νὰ κατασκευάσωσι τοὺς προλόγους των (1). Ἀλλαχοῦ συγκρί-
 νει τὰς φράσεις αὐτῶν τῶν ποιητῶν μὲ τὰς σφαῖρας τοῦ ἀέρος,
 αἱ ὅποιαι ἐξατμίζονται, διαρρηγνύουσαι μὲ κρότον τὸ κάλυμ-
 μάτων (2).

§. 15. Ἐνταῦθα εἰς ἔτι καὶ νῦν δεικνύεται τῶν συμβι-
 βασμῶν ἡ δύναμις. Ὁ αὐτὸς ποιητὴς, ὅστις, διὰ νὰ πανηγυ-
 ρίσῃ τὸν Ἀπόλλωνα ἔβαλε τὴν ψυχὴν του εἰς κατάσασιν ἡσυ-
 χον, διερεθίζεται ἀπὸ ὄρμην, ὅταν ἐπιχειρισθῇ τοῦ Βάκχου τὸν
 ἔπαινον· καὶ ἂν ἡ φαντασία του βραδύνη νὰ ἐξαρθῇ, τὴν κα-
 τασεῖ μετὰ τὴν ἄμετρον χρῆσιν τοῦ οἴνου (3). Κεραυνωθεὶς ἀ-
 πὸ τοῦτο τὸ ὑγρὸν, ὡς ἀπὸ βολὴν κεραυνοῦ, ἔλεγεν ὁ Ἀρχί-
 λοχος, εἰσέρχομαι εἰς τὸ σάδιον. Ὁ Εὐκλείδης συνήθροισε
 τοὺς Διδυράμβους αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ (4), τοὺς τοῦ Ἀρίωνος (5),
 Λάσου (6), Πινδάρου (7), Μελανιππίδου (8), Φιλοξένους (9),
 Τιμοθέου, Τελεσοῦ, Πολυειδοῦς (10), Ἴωνος (11), καὶ ἄλλων πολ-
 λῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ περισσότεροι ἔζησαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν
 μας. Ἐπειδὴ τὸ εἶδος τοῦτο, ὅπου ἀφορᾷ εἰς ὕψος, ἔχει ιδιαι-
 ζον τι θέλγητρον διὰ τοὺς μεσαίους ποιητὰς, καὶ ἐπειδὴ ὅλος
 ὁ κόσμος ζητεῖ κατὰ τὸ παρὸν νὰ τεθῇ ὑπεράνω τῆς κατασά-

(1) Ἀριστοφ. αὐτ. 829. σφῆ. 1383. (2) Ἀριστοφ. βάτρ. σί. 251.
 Σχό. αὐτ. Voss. de iustit. poet. l. 3. c. 16. (3) Ὡς Διονύσιος ἀνακ-
 το; καλὸν ἐξάραξαι μέλος οἶδα διδυράμβου, σὶνω συγκεραυνωθεὶς φρένας.
 Φιλολ. καὶ Ἐπιχ. παρ' Ἀθῆν. ιδ'. κεφ. 5'. (4) αὐτ. (5) Ἡρ. α'. §. 23.
 Σουί. εἰς Ἀρίων (6) Κλή. Ἀλ. σρω. α'. §. 365. Αἰλ. ἰς. ζώ. 5. μ5.
 (7) Στρώ. 9. 404. Διονύ. Ἀλ. περὶ ἐξ. λ. 152. Σουί. Πίνδ. (8) Ξεν.
 ἀπομ. α. 725. (9) Διο. Ἀλ. αὐτ. Σουί. Φιλοξ. (10) Διοδ. ιδ'. §. 273.
 (11) Ἀριστοφ. εἰρ. 235.

σεως του, κάθε ποιητής όμοίως θέλει νὰ ὑψωθῆ ὑπεράνω τοῦ προτερήματός του. Εἶδον μετὰ ταῦτα συλλογὴν τῶν ἐκ τοῦ προχείρου (1), Αἰνιγμάτων, Ἀκροσίχων, καὶ παντὸς εἶδους Γρίφων (2). Ἐσημειώθησαν εἰς τὰ τελευταῖα ἐδάφια, ὡς τι, Φυσιασῆριον, δίσομος πέλεκυς, πτέρυγες τοῦ ἔρωτος. Ἐξετάζων ἐγγύθεν αὐτὰ τὰ σχέδια, περιειργάθην, ὅτι ἦσαν τεμμάχη τῆς ποιήσεως συντεθειμένα ἀπὸ σίχους, τῶν ὁποίων τὰ διάφορα μέτρα ἐδείκνυον τὴν, ἣν ἐν εἴδει παιδιᾶς παρίστων, ὑπόθεσιν. Εἰς μὲν τὸ ὦον, π. χ. οἱ δύο πρῶτοι σίχοι ἦσαν τρισύλλαβοι, οἱ ἀκόλουθοι ἠύξανον πάντοτε μέχρι τοῦ δοθέντος σημείου, ὅθεν ἐσμικρύνοντο κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, καθ' ἣν ἠύξανον, εἰς δύο τρισυλλάβους σίχους ἀποπερατούμενοι, ὡς οἱ ἀρκτικοί. Σιμμίας ὁ Ῥόδιος προσφάτως κατεπλούτισε τὴν φιλολογίαν ἀπὸ προϊόντα τοιαῦτα, τόσον παιδαριώδη, ὅσον καὶ ἐπίμοχθα.

§. ιη. Ὁ Λύσις, ἐμπαθὴς εἰς τὴν ποίησιν, πάντοτε ἐφοβεῖτο, μήπως τὴν κατατάξωσιν εἰς τὸν βαθμὸν τῶν ψυχρολόγων διασκεδάσει, καὶ παρατηρῶν, ὅτι ὁ Εὐκλείδης πολλάκις ἐδηλοποίησεν, ὅτι κανεὶς ποιητὴς δὲν πρέπει νὰ τρέφεται μὲ ἐλπίδας ἐκβάσεως, ὅταν δὲν ἔχη τὸ χάρισμα τοῦ ἀρέσκειν, ἔκραξεν, ἐξερχόμενος ἀπὸ τὴν ὑπομονήν. Ἡ ποίησις ἐξευγενίζει τοὺς ἀνθρώπους, ἢ ποίησις ἐδίδαξε τὴν παιδικὴν μου ἠλικίαν· ἢ ποίησις μετριάζει τῶν ἐντολῶν τὴν αὐστηρότητα, ἀποκαθιστᾷ τὴν ἀρετὴν ἐρασμιωτέραν, χαριζομένη εἰς αὐτὴν τὰς χάριτάς της, καὶ διεγείρουσα τὴν ψυχὴν μου εἰς ἐποποιίαν, τὴν σύρει ἐπὶ τοῦ θεάτρου εἰς συμπάθειαν, τὴν γεμίζει ἀπὸ ἱερὸν σέβας εἰς τὰς ἱεροπραξίας της, τὴν παρακινεῖ νὰ εὐθυμῆ εἰς τὰ συμπόσια, ἐξυπνᾷ τὴν ἀνδρίαν της εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ ἔχ-

(1) Σιμων. παρ' Ἀθην. γ. λε'. (2) Καλλ. παρ' αὐτ. ἰ. κ'. ἔρα τὴν σημ.

θροῦ, καί, ἂν αἱ μυθοπλασίαι τῆς ἀφορώτιν εἰς τὸ νὰ κατα-
 προῦνωσι τὸ ἀνήσυχον τῆς φαντασίας μας δραστήριον, δὲν ἤ-
 θελεν ἦναι πραγματιῶδες ἀγαθόν, ὅτι μᾶς προμηθεύει ἡθού-
 νας τινὰς μεταξὺ τόσων κακῶν, διὰ τὰ ὅποια ἀκαταπαύτως πα-
 ραπουοῦνται οἱ ἄνθρωποι; Ὁ Εὐκλείδης ἐμειδίατε δι' αὐτὴν
 τὴν τοῦ Λύσιδος ἀλλοίωσιν, καί, διὰ νὰ τὴν ἐξάψη περισσό-
 τερον, εἶπε πάλιν. Ἡξεύρω ὅτι ὁ Πλάτων ἐφρόντισε διὰ τὴν
 παιδαγωγίαν σου. Ἀλησμόνησας ὅτι ἔκρινε τὰς πειντικὰς μυ-
 θοπλασίας, ὡς ἀπίστους, καὶ κινδυνώδεις εἰκόνας, αἱ ὅποια κα-
 ταβιβάζουσι τοὺς Θεοὺς, καὶ ἤρωας ἀπὸ τὴν ἀξίαν τους, καὶ
 χρηγοῦσιν εἰς τὴν φαντασίαν μας μόνον ἀρετῆς φαντάσματα⁽¹⁾;
 Ἄν ἦτον δυνατὸν νὰ τὰ ἀλησμονήσω, εἶπεν ὁ Λύσις, τὰ συγ-
 γράμματά του ἤθελον μοὶ τὰ ἐνθυμίζει ἀμέσως. Μὲ ὄλοντοῦ-
 το πρέπει νὰ τὸ εἰπῶ. Πολλάκις ἠσθάνομην ὅτι ἐσυρόμην ἀπὸ
 τὴν δύναμιν τῶν λόγων του, καὶ τοῦτο ἐγένετο μόνον διὰ τῆς
 ποιήσεως τοῦ ὕφους του. Ἄλλοτε, ἐν ᾧ τὸν ἔβλεπον ὅτι ἔσρεφε
 κατὰ τῆς φαντασίας τὰ δυνατὰ ὄπλα, τὰ ὅποια αὐτὴ ἢ ἰδίᾳ ἔβαλεν
 εἰς τὰς χεῖράς του, παρεκινούμην εἰς αὐθάδειαν νὰ τὸν κατηγορῶ,
 ὡς ἀγνώμονα, καὶ ἄπιστον. Δὲν σοχάζεσαι, μοὶ εἶπε μετὰ ταῦτα,
 ὅτι ὁ κυριώδης καὶ καθ' αὐτὸ σκοπὸς τῶν ποιητῶν εἶναι νὰ μᾶς
 διδάσκωσι τὰ καθήκοντα, ἠδύνοντές μας; Ἐξ ὅτου, τῷ ἀπε-
 κρίθην, συνανασρέφομαι μὲ τοὺς πεπαιδευμένους τοῦ κόσμου,
 ἐπολυπραγμόνουν τὸ πολίτευμα τῶν ἐπιθυμούντων τὴν δόξαν,
 εἰς τὸ ἐξῆς λείπεται μοὶ νὰ μάθω τὸ δεύτερον αἷτιον τῶν ἰδίων
 αὐτῶν πράξεων. Τὸ πρῶτον σχεδὸν εἶναι πάντοτε φιλοχρημα-
 τία, ἢ κενοδοξία· ἀλλὰ χωρὶς νὰ εἰσέλθω εἰς αὐτὰς τὰς ἀνα-
 κρίσεις, θέλω σὰς εἰπῆ ὅ,τι σοχάζομαι. Οἱ ποιηταὶ ἀγαπῶσι
 νὰ ἀρέσκωσιν, ἢ ποίησις ἴσως εἶναι ἐπωφελής⁽²⁾.

(1) Πλά. δημοκ. γ. §. 337. δ. 599. (2) Ἄριστ. ποιητ. κεφ. 2. Voss,
 de art. poet. nat. c. 8. p. 42.